EX-POST EVALUACIJA

LOKALNE RAZVOJNE STRATEGIJE U RIBARSTVU

LOKALNE AKCIJSKE GRUPE U RIBARSTVU „LOSTURA“

2014. – 2020.

Biograd na Moru, prosinac 2023.

Sadržaj

Sadržaj **2**
1. UVOD **3**
2. POZADINA **5**
2.1. OPERATIVNI PROGRAM POMORSTVA I RIBARSTVA RH 2014.-2020. 5
2.2. MJERA III.2/III.3. PROVEDBA LOKALNIH STRATEGIJA RAZVOJA U RIBARSTVU 6
2.3. LOKALNA AKCIJSKA GRUPA U RIBARSTVU „LOSTURA“ I LRSR 2014.-2020. 7
3. METODOLOGIJA EVALUACIJE **9**
3.1. OBRAZLOŽENJE KORIŠTENIH METODA EVALUACIJE 9
3.2. IZVORI PODATAKA 11
4. ANALIZA PODATAKA **12**
4.1. PROVEDENI NATJEČAJI 12
5. POKAZATELJI PROVEDBE LRSR **22**
5.1. RAZDOBLJE PROVEDBE 22
5.2. ANALIZA IZLAZNIH POKAZATELJA ili REZULTATI PROVEDBE 23
5.3. ANALIZA POKAZATELJA REZULTATA 27
5.4. ANALIZA POKAZATELJA UČINAKA 28
5.5. DOPRINOS HORIZONTALNIM CILJEVIMA 30
6. ZAKLJUČAK **32**

1. UVOD

Svrha ovog Izvještaja je predstaviti rezultate provedenog postupka *ex-post* evaluacije, odnosno evaluacije pri kraju provedbe Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. (dalje u tekstu: LRSR). Nastavno na rezultate, opći cilj vrednovanja je definirati preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja ribarstvenih i akvakulturnih područja kroz lokalni razvoj pod vodstvom zajednice i unaprjeđenje procesa pripreme i provedbe LRSR u budućem programskom razdoblju 2021. – 2027. godine.

Evaluacija je postupak donošenja prosudba o intervencijama u odnosu na njihove rezultate i učinke te potrebe koje se njima nastoje zadovoljiti. U evaluaciji se razmatra djelotvornost, učinkovitost, relevantnost i utjecaj intervencije.

Obveza i odgovornost za monitoring i evaluaciju CLLD-a definirana je člankom 34. stavkom 3. točkom (g) Uredbe (EU) br. 1303/2013. Predmetne odredbe ne propisuju obvezu provedbe evaluacije na LAGUR razini, no LAGUR mora provesti evaluaciju na način kako je to predviđeno u LRSR.

Evaluacija predstavlja jednu od aktivnosti sustava za praćenje provedbe opisanog u Poglavlju 6. LRSR LAGUR-a „Lostura“. Osnovna svrha evaluacije je preispitivati rezultate i učinke LRSR LAGUR-a „Lostura“ te efikasnost i efektivnost provođenja integriranog razvoja područja u cilju poboljšanja kvalitete i provedbe LRSR, ali i učinkovitosti rada LAGUR-a. Rezultati evaluacije i njezine preporuke trebaju pomoći LAGUR-u u donošenju odluka i općem poboljšanju iskorištenja resursa.

U svrhu provjere napretka, utjecaja, postignuća, djelotvornosti i učinkovitosti LRSR u ostvarivanju postavljenih ciljeva, LAGUR je zadužen za praćenje provedbe LRSR-a, prikupljanje podataka, izradu Godišnjeg izvješća o radu LAGUR-a, izvještavanje i vrednovanje LRSR-a te praćenje preporuka i pomoć u širenju rezultata evaluacije.

Predmet ovog vrednovanja je evaluacija nakon provedbe LRSR, tj. provedba Mjere III.2/III.3 u programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine. Provedbeno razdoblje koje je predmet ovog vrednovanja obuhvaća period od trenutka odobravanja dokumenta LRSR LAGUR-a Lostura 2014-2020 od strane UT-a, pa do finalne isplate sredstava korisnicima. Obzirom da u trenutku izrade vrednovanja (prosinac 2023.) nisu isplaćena sva sredstva svim korisnicima, ovo vanjsko vrednovanje će se naknadno ažurirati.

LAGUR „Lostura“ je u dosadašnjem radu vodio brigu o redovnom prikupljanju podataka o svojim aktivnostima te o projekatima putem evidencijske liste prijava projekata zaprimljenih na LAGUR natječaje. Predmetna evidencijska lista predstavljala je vrlo koristan alat za potrebne analize unutar ove evaluacije.

Kao izvor informacija i podataka za potrebe ove evaluacije korišteni su: LRSR, evidencijska lista kao baza podataka, godišnja izvješća o radu, interni dokumenti te godišnje izvješće o provedbi LRSR te mid-term izvještaj o evaluaciji Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Lostura za razdoblje 2014. – 2020. godine.

Cilj ove *ex-post* evaluacije je preporuka za unaprjeđenje održivog razvoja ribarstvene zajednice i područja u obuhvatu LAGUR-a „Lostura“ kroz lokalni razvoj pod vodstvom

zajednice i unaprjeđenje procesa provedbe lokalne razvojne strategije u ribarstvu u idućem programskom razdoblju 2021. - 2027. godine.

Rezultati i preporuke evaluacije trebaju koristiti LAGUR-u „Lostura“ za bolje upravljanje provedbom LRSR, kvalitetnije donošenje odluka te poboljšavanje učinkovitosti i korisnosti.

2. POZADINA

2.1. OPERATIVNI PROGRAM POMORSTVA I RIBARSTVA RH 2014.-2020.

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) je financijski instrument Europske unije namijenjen sektoru pomorstva i ribarstva za sedmogodišnje programsko razdoblje od 2014.-2020. s provedbenim razdobljem do kraja 2023. EFPR je usmjeren prema dugoročnim ciljevima strategije Europa 2020 za pametan, održiv i uključiv rast tijekom razdoblja 2014.-2020., a doprinosi promicanju konkurentnog, okolišno i gospodarski održivog i društveno odgovornog ribarstva i akvakulture, potiče provedbu Zajedničke ribarstvene politike (ZRP), promiče uravnotežen i uključiv teritorijalni razvoj ribarstvenih područja i područja u akvakulturi te potiče razvoj i provedbu Integrirane pomorske politike (IPP) na način koji nadopunjuje kohezijsku politiku i Zajedničku ribarstvenu politiku. Navedeno se provodi kroz šest prioriteta Europske unije za održivi razvoj ribarstva i akvakulture i povezanih aktivnosti, koji odražavaju relevantne tematske ciljeve tzv. Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESI fondovi) i Zajedničkog strateškog okvira.

Jedinstveni dokument koji sadržava odabrane prioritete i ciljeve Republike Hrvatske, a koji se trebaju ostvariti uz pomoć mjera strukturne politike u ribarstvu sufinanciranih sredstvima potpore iz EFPR-a je Operativni program za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.–2020. (OPPiR). Operativni program za pomorstvo i ribarstvo sadrži 32 mjere kroz šest prioriteta.

1. ***Prioritet 1. „****Poticanje okolišno održivog, resursno učinkovitog, inovativnog, konkurentnog i na znanju utemeljenog ribarstva.“*
2. ***Prioritet 2.*** *„Poticanje okolišno održive, resursno učinkovite, inovativne, konkurentne i na znanju utemeljene akvakulture.“*
3. ***Prioritet 3.*** *„Poticanje provedbe ZRP-a putem prikupljanja i upravljanja podacima u svrhu poboljšanja znanstvenih spoznaja kao i pružanjem potpore za praćenje, kontrolu i provedbu, jačanje institucionalnih kapaciteta i učinkovite javne uprave bez dodatnog administrativnog opterećenja.“*
4. ***Prioritet 4*** *„Povećanje zaposlenosti i teritorijalne kohezije putem sljedećeg posebnog cilja: promicanja gospodarskog rasta, društvene uključenosti, stvaranja radnih mjesta i pružanja podrške upošljivosti i mobilnosti radne snage u obalnim i kontinentalnim zajednicama koje ovise o ribolovu i akvakulturi, uključujući diversifikaciju aktivnosti u ribarstvu te prema ostalim sektorima pomorskog gospodarstva.“*
5. ***Prioritet 5.*** *„Poticanje stavljanja na tržište i prerade kroz poboljšanje organizacije tržišta za proizvode ribarstva i akvakulture i kroz poticanje ulaganja u sektore prerade i stavljanja na tržište.“*
6. ***Prioritet 6.*** *„Poticanje provedbe Integrirane pomorske politike.“*

Ukupna financijska sredstva koja su Hrvatskoj na raspolaganju u okviru OPPiR iznose 348,7 milijuna eura, od čega 252,6 milijuna eura iz proračuna Europske unije te 96,1 milijuna eura iz proračuna Republike Hrvatske.

2.2. MJERA III.2/III.3. PROVEDBA LOKALNIH STRATEGIJA RAZVOJA U RIBARSTVU

Namjena Mjere III.2./ III.3. Provedba lokalnih strategija razvoja u ribarstvu je potpora održivom razvoju ribarstvenih i akvakulturnih područja kroz lokalni razvoj pod vodstvom zajednice. Korisnici su lokalna zajednica, lokalne akcijske skupine u ribarstvu (FLAG-ovi).

Provedba odobrenih lokalnih strategija razvoja u ribarstvu provodi se kroz ulaganja i aktivnosti za dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta, privlačenje mladih ljudi i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca proizvoda ribarstva i akvakulture, poticanje diversifikacije unutar ili izvan gospodarskog ribolova, cjeloživotnog učenja i stvaranja radnih mjesta u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, jačanje i iskorištavanje prednosti koje se odnose na okoliš u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, uključujući i operacije za ublažavanje učinaka klimatskih promjena, promicanje društvene dobrobiti i kulturne baštine u ribarstvenim i akvakulturnim područjima, uključujući ribarstvenu, akvakulturnu i pomorsku kulturnu baštinu te jačanje uloge ribarstvenih zajednica u lokalnom razvoju i upravljanju lokalnim ribarstvenim resursima i pomorskim aktivnostima. Provedba lokalnih strategija razvoja u ribarstvu uključuje i tekuće troškove i animacija.

Lokalne inicijative u ribarstvu (potencijalni LAGUR-i) imali su na raspolaganju pripremnu pomoć za izradu svojih strategija, a iste su odobrene putem dva natječaja Upravljačkog tijela:

- Prvi natječaj raspisan 2016. godine rezultirao je s pet prijavljenih strategija, koje su odobrene u lipnju 2017. godine za svih pet FLAG-ova.
- Drugi natječaj raspisan početkom 2017. godine rezultirao je s devet prijavljenih strategija, koje su odobrene krajem 2017. godine.

Sredstva javne potpore za svih 14 odobrenih FLAG-ova u RH, u okviru Mjere III.2./III.3. iznose ukupno 26.730.413,00 EUR.

2.3. LOKALNA AKCIJSKA GRUPA U RIBARSTVU „LOSTURA“ I LRSR 2014.-2020.

LAGUR „Lostura“ osnovan je 2014. godine s ciljem promicanja i razvijanja sektora ribarstva te s njim povezane djelatnosti kroz sudjelovanje u projektima vođenim zajednicom. LAGUR „Lostura“ djeluje na području Zadarske županije i u provedbenom razdoblju 2014.-2020. obuhvaćao je područje grada Biograda na Moru te općina Sv. Filip i Jakov, Pakoštane, Tkon i Pašman. Području obuhvata LAGUR-a „Lostura“ se u 2023. godini, pridružuje 1 dodatna jedinica lokalne samouprave – općina Sukošan, stoga današnje područje LAGUR-a obuhvaća 6 jedinica lokalne samouprave i u navedenom će obuhvatu LAGUR djelovati u programskom razdoblju 2021.-2027. godine. LAGUR danas broji ukupno 16 članova, od čega 7 članova gospodarskog sektora, 6 članova javnog sektora i 3 člana civilnog sektora. Sjedište LAGUR-a „Lostura“ nalazi se u Biogradu na Moru.

Lokalna akcijska skupina u ribarstvu „Lostura“ započela je s aktivnim djelovanjem u 2016. godini, a aktivniji rad započeo je od potpisivanja Ugovora o dodjeli sredstava za mjeru III.1. „Pripremna pomoć“. Neposredno nakon potpisivanja ugovora FLAG „Lostura“ organizator je trodnevne manifestacije International fishing expo u sklopu kojeg je održano više različitih aktivnosti poput predstavljanja ribarske opreme, alata, strojeva, ribljih specijaliteta te su održane tri edukativne radionice s glavnim ciljem animiranja lokalnog i šireg stanovništva o sektoru ribarstva i velikom značenju koje ono ima za područje LAGUR-a.

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu 2014.-2020. (dalje u tekstu: LRSR) temeljni je razvojno strateški dokument LAGUR-a „Lostura“ putem kojeg raspisuje LAGUR natječaje za mjere navedene u LRSR, a namijenjene nositeljima projekata sa područja LAGUR-a.

LAGUR-u Lostura je u 2017. godini Odlukom o odobrenju LRSR za provedbu LRSR-a odobrena ukupna javna potpora u iznosu od 2.116.000,00 eura, od čega je 1.587.000,00 eura namijenjeno za provedbu projekata krajnjih korisnika sa područja LAGUR-a. Za tekuće troškove i troškove vođenja ureda FLAG-a odobreno je 529.000,00 eura.

LRSR predstavlja usklađen skup projekata, čija je svrha ostvarivanje lokalnih ciljeva i potreba, a koje doprinose ostvarivanju ciljeva i prioriteta Europske unije za pametan, održiv i uključiv razvoj. U LRSR su definirana dva specifična cilja:

- Cilj 1. Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture
- Cilj 2. Održivi razvoj obalnih zajednica uz valorizaciju i očuvanje lokalne baštine

Prva izmjena LRSR LAGUR-a „Lostura“ napravljena je u 2018. godini, a na zahtjev Upravljačkog tijela (Uprave ribarstva) slijedom usklađenja LRSR s tada važećim Pravilnikom o provedbi LRSR. Izmjena odnosno usklađenje prvotno odobrene LRSR se odnosila na proceduru odabira projekata na razini FLAG-a. Navedena izmjena nije imala utjecaja na mjere, prihvatljive aktivnosti, tip korisnika, alocirana financijska sredstva ni pokazatelje. Odluka o odobrenju izmjena od strane Upravljačkog tijela donesena je 27.11.2018. godine.

Druga izmjena LRSR je nastala u 2019. godini slijedom novih izmjena Pravilnika o provedbi LRSR. Provedena promjena se odnosila na prealokaciju raspoloživih sredstava potpore za mjere te je broj mjera smanjen je na pet. Osnovni razlozi usklađenja i izmjena bili su vezani uz akcijski plan provedbe LRSR i procedura vezanih za odabir projekata, kao i uz interes i mogućnosti potencijalnih korisnika mjera na području LAGUR-a „Lostura“. Izmjene su

najvećim dijelom utjecale na izmjenu akcijskog i financijskog plana, a vodilo se računa da značajno ne utječu na definirane ciljeve i prioritete LRSR te definirane pokazatelje provedbe LRSR, odnosno da mjere za provedbu izravno i/ili neizravno doprinose utvrđenim ciljevima i prioritetima. Odluka o odobrenju izmjena od strane Upravljačkog tijela donesena je 18.09.2019. godine.

Treća izmjena LRSR je nastala u svibnju 2021. godini te se odnosila na realokaciju sredstava unutar kategorija tekućih troškova i troškova vođenja LRSR, a zbog potrebe prilagodbe financijskih iznosa po vrsti troška stvarnim potrebama LAGUR-a. Odluka o odobrenju izmjena od strane Upravljačkog tijela donesena je 04.06.2021. godine.

Četvrta izmjena LRSR je nastala u srpnju 2021. godine. Izmjene su se odnosile na akcijski plan provedbe LRSR, odnosno na promjene u okviru provedbe svih Mjera LRSR radi usklađenja sa objavljenim natječajima i ubrzanja provedbe LRSR. Nadalje izmjene su se odnosile i na financijski plan provedbe LRSR, odnosno planirani financijski iznosi u cilju 2 su smanjeni radi promjene interesa potencijalnih korisnika, dok su planirani financijski iznosi u mjerama i cilju 1 povećani radi većeg interesa krajnjih korisnika. Promijenjen je broj projekata sukladno provedenim natječajima i onima koji se planiraju odobriti. Odluka o odobrenju izmjena od strane Upravljačkog tijela donesena je 12.08.2021. godine.

Peta izmjena LRSR je nastala u 2023. godini te se odnosila na izmjenu LRSR zbog povećanja cijena uzrokovanih inflacijom. Nastavno na povećanja cijena uslijed inflacije Upravljačko tijelo (Uprava ribarstva) omogućilo je odobrenim FLAG-ovima odobrenje većeg iznosa potpore od iznosa potpore koji je već dodijeljen Odlukom o odobrenju LRSR, ali pod uvjetom da se uvećanje odnosi isključivo na iznos potpore za provedbu operacija u okviru odobrene LRSR. Nositelji odobrenih projekata za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“ v.1.0. su se očitovali o potrebi dodjele većeg iznosa, obzirom da su se povećali troškovi nabave roba (opreme) te radova. S obzirom da unutar LRSR FLAG-a Lostura nije bilo dostatnih sredstava za dodjelu traženih dodatnih sredstava za provedbu operacija bilo je potrebno izvršiti alokaciju i povećanje sredstava u odnosu na početno planiranu strategiju. Izmjene LRSR se odnose na planirane financijske iznose po mjerama s obzirom da su promijenjeni interesi potencijalnih korisnika stoga je bilo potrebno izvršiti alokaciju sredstava u odnosu na početno planiranu strategiju, odnosno sva preostala sredstva na svim mjerama i dodatna sredstva su se alocirala na M.1.1.. Nadalje, planirane financijske iznose za troškove funkcioniranja FLAG-a bilo je potrebno prilagoditi sa stvarnim potrebama FLAG-a unutar kategorija troškova. Odluka o odobrenju izmjena od strane Upravljačkog tijela donesena je 15.05.2023. godine.

Posljednjom odobrenom izmjenom LRSR FLAG-u Lostura su odobrena dodatna sredstva za provedbu projekata u iznosu od 314.263,01 eura. Odnosno, LAGUR-u Lostura je u 2023. godini Odlukom o odobrenju izmjena LRSR odobrena ukupna javna potpora u iznosu od 2.370.714,20 eura, od čega je 1.841.714,20 eura namijenjeno za provedbu projekata krajnjih korisnika sa područja LAGUR-a. Tekući troškovi i troškovi vođenja ureda FLAG-a iznose 529.000,00 eura, kako je i prvotno odobreno.

3. METODOLOGIJA EVALUACIJE

3.1. OBRAZLOŽENJE KORIŠTENIH METODA EVALUACIJE

Svrha sustava za praćenje i evaluaciju je prezentirati postignuća provedbe LRSR i procijeniti utjecaj, učinkovitost, djelotvornost i relevantnost poduzetih intervencija na području koje pokriva LAGUR „Lostura“.

Svrha ovog Izvještaja o evaluaciji je predstaviti rezultate provedenog postupka ex–post evaluacije, odnosno evaluacije pri kraju provedbe LRSR i nastavno na rezultate definirati preporuke za provedbu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Lostura za razdoblje 2021. – 2027. godine.

Prilikom izrade LRSR, u svrhu praćenja provedbe, u Prilogu 4. za svaku pojedinu mjeru LRSR definirani su izlazni pokazatelji (pokazatelji ostvarenja). Očekivani rezultati zadani su na razini prioriteta, a učinci na razini cijele LRSR. Pokazatelji su temeljeni na ciljevima LRSR u skladu s potrebama područja i logikom intervencije LRSR. Dosljednost logike intervencije LRSR, provjerena je tijekom ove evaluacije.

Općenito, pokazatelj je alat kojim se mjeri postizanje cilja, postignuti *output* ili učinak, a informacije koje pruža pokazatelj su podaci koji se koriste za mjerenje činjenica ili mišljenja.

U odabiru učinkovite evaluacijske metode treba voditi računa hoće li ona omogućiti povezivanje ostvarenja, rezultata i učinaka sa ciljevima LRSR te uspostavljanje dosljedne uzročno-posljedične veze.

Prilikom provedbe ove evaluacije uspoređivale su se i analizirale vrijednosti pokazatelja i rezultata utvrđene u LRSR sa rezultatima dosad provedenih LAGUR natječaja, ali i drugim aktivnostima koje LAGUR provodi na svojem području.

Podaci o praćenju (izlazni pokazatelji i pokazatelji rezultata) analizirani su iz podatkovnih elemenata koje je, na razini projekta, LAGUR „Lostura“ prikupljao u svojoj bazi podataka (Evidencijskoj listi projekata). Prikupljeni podaci odnose se na opće i specifične informacije o nositelju projekta, informacije vezane uz sam projekt te rezultate provedbe koje je sam nositelj projekta naveo u prijavi na LAGUR natječaj.

Svi podaci iz Evidencijske liste prijave projekata predstavljali su početnu točku za evaluacijske aktivnosti radi ocjene provedbe LRSR. Pripremne aktivnosti obuhvaćale su i prikupljanje podataka, odnosno analizu i sintezu postojećih evidencija i izvještaja o provedbi LRSR.

Uključivanje korisnika i članova LAGUR-a u postupak evaluacije jača lokalno razvojno partnerstvo i povjerenje unutar LAGUR-a, a postotak odgovora dokazuje da lokalna zajednica želi aktivno sudjelovati u aktivnostima LAGUR-a.

Dodatno, sudjelovanje cijelog lokalnog razvojnog partnerstva u postupcima evaluacije je važno radi stjecanja novih znanja i vještina, ali i praktičnog uvida u sustav praćenja i evaluacije provedbe LRSR.

Kvalitativne podatke i participativne metode naročito je važno upotrebljavati u ocjeni rezultata i učinaka LAGUR-ovih aktivnosti animiranja i izgradnje kapaciteta, ali i svaki put kada kvantitativni podaci nisu dostupni ili ih je teško prikupiti.

Za provedbu bilo kakve vrste evaluacije potrebno je osigurati odgovarajuće ljudske i financijske resurse. Troškovi evaluacije, koja bi se temeljila na većem broju različitih evaluacijskih metoda bili bi dosta veliki, a uključivali bi i značajne ljudske kapacitete te zahtijevali duže vrijeme provedbe evaluacije.

Iako se troškovi evaluacije mogu financirati u okviru financijske alokacije za tekuće troškove rada LAGUR-a, LAGUR „Lostura“ je utrošio sredstva za tekuće troškove, većinom na plaće zaposlenika ureda i stručno osposobljavanje.

S druge strane, zaposlenici LAGUR-a i ostali članovi LAGUR-a imaju druge redovite obveze i ako se bave aktivnostima evaluacije, ne mogu istovremeno biti angažirani za druge aktivnosti u radu LAGUR-a ili izvršavati svoje profesionalne obveze.

Zaposlenici LAGUR-a su se maksimalno angažirali na provedbi ove evaluacije bazirane na korištenju podataka iz postojećih evidencija LAGUR-a te evaluacijom iz sredine programskog razdoblja.

Evaluacija u sredini programskog razdoblja

Jedna u nizu aktivnosti definiranih evaluacijskim planom je i mid-term evaluacija Lokalne razvojne strategije u ribarstvu 2014.-2020.. Ista je izrađena 2021. godine od strane djelatnika FLAG-a Lostura.

U navedenoj mid-term evaluaciji procijenila se provedba LRSR analizom pokazatelja izlaza, rezultata i učinka iz Priloga 4. LRSR, a uzimajući u obzir relevantna evaluacijska pitanja. Nadalje, ocjenjivao se doprinos LRSR OPPiR te utjecaj LRSR na horizontalne ciljeve, kao što su zaštita okoliša, ravnopravnost spolova i zabrana diskriminacije, sukob interesa, udruživanje, zapošljavanje ranjivih skupina te inovativnost.

Praćenje provedbe LRSR se velikim dijelom temeljilo na evidenciji podataka prikupljenih tijekom natječajnih razdoblja za određene mjere, primjerice, tijekom procesa animacije nositelja projekata, zatim, prilikom obrade prijave projekata nositelja projekata, prilikom obrade Zahtjeva za isplatu korisnika te općenito, prilikom praćenja provedbe operacija koje su financirane putem LRSR. Istovremeno, prikupljali su se i podaci iz službenih izvora u svezi ribarstva, zaposlenost, poslovanja poduzetnika, strukture zaposlenih, broja noćenja i dolazaka turista na području FLAG-a i sl.

Budući da su uslijed opravdanih razloga FLAG natječaji za provedbu mjera raspisani kasnije nego je planirano, u Izvještaju o provedbi LRSR 2021. nije bilo moguće obraditi podatke koji su relevantni za analizu i evaluaciju provedbe, a koji se prikupljaju tijekom provedbe projekata iz LRSR.

Rezultati te mid-term evaluacije su dali svojevrsni pregled situacije provedbe LRSR do trenutka kada je obavljena evaluacija. Evaluacija koja se provodi sredinom provedbenog razdoblja predstavlja priliku za poboljšanje provedbe LRSR, ali i daje informacije o kvaliteti praćenja provedbe u cilju olakšavanja buduće ex-post evaluacije.

Postupkom evaluacije, tijekom provedbe LRSR, utvrđeno je kako sam dokument velikim dijelom odražava još uvijek postojeće i realne razvojne potrebe, promatrano s aspekta same

strukture dokumenta i strateškog okvira utvrđenih razvojnih ciljeva i prioriteta. Pokazatelji su utemeljeni na ciljevima LRSR, u skladu s potrebama područja i logikom intervencije LRSR.

3.2. IZVORI PODATAKA

Prilikom procesa evaluacije te za izradu Izvještaja o evaluaciji korišteni su sljedeći dokumenti:

- LRSR 2014.-2020.
- Evidencijska lista projekata
- Godišnje izvješće o provedbi LRSR za 2017. godinu
- Godišnje izvješće o provedbi LRSR za 2018. godinu
- Godišnje izvješće o provedbi LRSR za 2019. godinu
- Godišnje izvješće o provedbi LRSR za 2020. godinu
- Godišnje izvješće o provedbi LRSR za 2021. godinu
- Godišnje izvješće o provedbi LRSR za 2022. godinu
- Izvješće o radu i Godišnje financijsko izvješće LAGUR-a „Lostura“ za 2017. godinu
- Izvješće o radu i Godišnje financijsko izvješće LAGUR-a „Lostura“ za 2018. godinu
- Izvješće o radu i Godišnje financijsko izvješće LAGUR-a „Lostura“ za 2019. godinu
- Izvješće o radu i Godišnje financijsko izvješće LAGUR-a „Lostura“ za 2020. godinu
- Izvješće o radu i Godišnje financijsko izvješće LAGUR-a „Lostura“ za 2021. godinu
- Izvješće o radu i Godišnje financijsko izvješće LAGUR-a „Lostura“ za 2022. godinu
- Program rada i financijski plan za 2018. godinu
- Program rada i financijski plan za 2019. godinu
- Program rada i financijski plan za 2020. godinu
- Program rada i financijski plan za 2021. godinu
- Program rada i financijski plan za 2022. godinu
- Program rada i financijski plan za 2023. godinu
- Animacija 2017-2023
- Poslovni planovi nositelja projekata-M.1.1.
- Poslovni planovi nositelja projekata – M.1.2.
- Poslovni planovi nositelja projekata – M.2.1.
- Poslovni planovi nositelja projekata – M.3.1.
- Poslovni planovi nositelja projekata – M.3.2.
- Mid-term izvještaj o evaluaciji Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Lostura za razdoblje 2014. – 2020.

U ex-post evaluaciji nisu bila postavljana evaluacijska pitanja, već se analiziraju kvantitativni podaci.

4. ANALIZA PODATAKA

4.1. PROVEDENI NATJEČAJI

1. LAGUR Natječaj – Mjera 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane"

LAGUR „Lostura“ objavio je 08.08.2019. godine prvi LAGUR Natječaj iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. za provedbu Mjere 3.2. „*Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane*“, koja se odnosi na.

Ukupni iznos raspoloživih sredstava bio je 121.301,97 EUR, u protuvrijednosti u kunama. Najniži iznos potpore po projektu je bio 1.000,00 EUR, a najviši iznos potpore po projektu 26.955,99 EUR u protuvrijednosti u kunama.

Prijave projekata su se zaprimale od 09.08. do 19.09.2019. godine, pristiglo je ukupno četiri prijave, od kojih su dvije uspješno prošle administrativnu kontrolu i ocjenjivanje projekata, dok su dvije prijave odbijene. Razlog odbijanja jedne prijave je zbog neusklađenosti s uvjetima propisanim Pravilnikom o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (NN br.27/2019) i Natječajem za provedbu Mjere 3.2. dok je druga prijava odbijena zbog nepotpunosti dokumentacije kako je propisano Natječajem za provedbu mjere 3.2. Za dvije projektne prijave je zatražena potpora u ukupnom iznosu od 17.428,95 eura. Na sjednici Upravnog odbora LAGUR-a „Lostura“ dana 15. lipnja 2020. godine donesene su dvije Odluke o odabiru projekta na ukupni iznos od 17.214,98 eura.

Dana 14. srpnja 2020. godine LAGUR Lostura upućuje Izvještaj o provedenom postupku odabira projekata Upravljačkom tijelu. U 2020. godini Upravljačko tijelo donosi Odluke o dodjeli sredstava u ukupnom iznosu od 17.214,98 eura.

Nositelji projekata su, prema organizacijskom obliku, turistička zajednica i JLS. Projekti se provode na području iste jedinice lokalne samouprave (Općina Sveti Filip i Jakov).

Oba projekta si završena u cijelosti, u 2021. i 2022. godini su podneseni Zahtjevi za isplatu u ukupnom iznosu od 17.214,98 eura te su u 2021. i 2022. godini zaprimljene Odluke o isplati sredstava u ukupnom iznosu od 17.214,98 eura.

Turistička zajednica Općine Sveti Filip i Jakov od ukupno zatražene potpore u iznosu od 3.466,81 eura odobreno 3.252,84 eura, te u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela, podnijela je 16.04.2021. godine zahtjev za isplatu u iznosu od 3.252,84 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, a posjeta operaciji se nije održala obzirom da se projekt odnosio na manifestaciju koja se održala bila je 24.08.2019. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 28.04.2021. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 26.07.2021. godine. Traženi iznos u potpunosti je isplaćen.

Općina Sveti Filip i Jakov, kojoj je odobreno od ukupno zatraženog potpore u iznosu od 13.962,14 eura odobreno 13.962,14 eura podnijela je 04.10.2021. godine zahtjev za isplatu u iznosu od 13.962,14 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, a posjeta operaciji se nije održala obzirom da se projekt odnosio na manifestaciju koja se održala bila je 16.08.2019. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama

operacije u Upravljačko tijelo 14.01.2022. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 27. siječnja 2022. godine. Traženi iznos u potpunosti je isplaćen.

Odobreni projekti doprinose povećanoj turističkoj ponudi, smanjenju sezonalnosti, promociji kulturne, ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine, očuvanju lokalne tradicijske baštine te stvaranju prepoznatljivosti područja, a doprinose cilju 2. „*Održivi razvoj obalnih zajednica uz valorizaciju i očuvanje lokalne baštine*“ i Prioritetu 3. „*Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanih sa lokalnom baštinom*“ iz LRSR.

2. LAGUR Natječaj – Mjera 1.2. „Poticanje potrošnje ribe u vrtićima“

Drugi LAGUR Natječaj iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. Mjeru 1.2. „*Poticanje potrošnje ribe u vrtićima*“ raspisan je 19. prosinca 2019. godine.

Ukupni iznos raspoloživih sredstava iznosio je 87.606,98 EUR u protuvrijednosti u kunama. Najniži iznos potpore po projektu iznosio je 1.347,80 EUR dok je najviši iznos potpore po projektu bio 29.202,33 EUR u protuvrijednosti u kunama.

Kako bi se predstavila Mjera 1.2. organizirana je informativna radionica za sve potencijalne prijavitelje koja je održana dana 09.siječnja 2020. godine.

Na navedeni natječaj prijave su se zaprimale od 13.01.2020. do 13.02. 2020. godine te je pristiglo je ukupno 3 prijave. Nakon što su svi projekti uspješno prošli administrativnu kontrolu i ocjenjivanje projekata Upravni odbor je dana 15. lipnja 2020. godine donio tri Odluke o odabiru projekta ukupne vrijednosti dodijeljene potpore od 74.316,91 eura.

Tijekom 2020. godine sva tri prijavljena projekta su zaprimila pozitivne Odluke o dodjeli sredstava od strane Upravljačkog tijela. Ukupna vrijednost odobrene potpore iznosi 74.316,91 euro.

Nositelji projekata su, prema organizacijskom obliku javne ustanove koje obavljaju djelatnost predškolskog odgoja (dječji vrtići). Projekti se provode na području iste jedinice lokalne samouprave (Općina Sveti Filip i Jakov).

Sva tri projekta su završena u cijelosti, u 2021. i 2022. godini su podneseni Zahtjevi za isplatu u ukupnom iznosu od 74.388,94 eura te su u 2021. i 2022. godini zaprimljene Odluke o isplati sredstava u ukupnom iznosu od 73.584,48 eura.

Dječji vrtić Biograd je zatražio ukupnu potporu u iznosu od 24.010,85 eura, te je u istom iznosu odobreno i od FLAG-a i od strane Upravljačkog tijela. Zahtjev za isplatu je podnesen 08.07.2021. godine u iznosu od 24.010,85 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, te je posjeta operaciji održana 16.07.2021. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 19.07.2021. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 14.12.2021. godine. Traženi iznos u potpunosti je isplaćen.

Dječji vrtić Cvit je zatražio ukupnu potporu u iznosu od 27.040,00 eura, te je u istom iznosu odobreno i od FLAG-a i od strane Upravljačkog tijela. Zahtjev za isplatu je podnesen 14.06.2022. godine u iznosu od 27.032,32 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu

obradu od strane FLAG-a, te je posjeta operaciji održana 04.07.2022. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 08.07.2022. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 04.10.2022. godine. Odlukom o isplati sredstava ukupno zatraženi iznos je umanjen za 383,49 eura te slijedom navedenog ukupan prihvatljiv trošak za isplatu iznosi 26.648,83 eura.

Općina Pašman je zatražila ukupnu potporu u iznosu od 28.823,83 eura, a odobreno je 23.266,06 eura, te je u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela. Zahtjev za isplatu je podnesen u dvije rate. Zahtjev za isplatu za prvu ratu je podnesen 23.04.2021. godine u iznosu od 21.726,56 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, te je posjeta operaciji održana 03.05.2021. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 03.05.2021. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 16.09.2021. godine. Odlukom o isplati sredstava ukupno zatraženi iznos je umanjen za 5.646,94 eura te slijedom navedenog ukupan prihvatljiv trošak za isplatu prve rate iznosi 21.305,58 eura. Zahtjev za isplatu za drugu ratu je podnesen 23.08.2021. godine u iznosu od 1.619,22 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, a posjeta operaciji nije održana obzirom da se radilo o edukaciji kuhara koje su završene odnosno aktivnostima u kojima nema fizičkog segmenta za provjeru. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 28.09.2021. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 02.12.2021. godine. Traženi iznos u potpunosti je isplaćen.

Odobreni projekti se odnose na izradu kuharice sa proizvodima ribarstva prilagođenim za prehranu djece vrtićke dobi (uključujući edukacije kuhara u odgojnim institucijama) te opremanje sa skladišnom opremom i opremom za pripremu obroka za pripremu proizvoda ribarstva. Sva tri projekta su uvela nove menije te povećali potrošnju proizvoda ribarstva i akvakulture. Odobreni projekti doprinose stvaranju zdravih navika u prehrani od najranije dobi, povećanju potrošnje proizvoda ribarstva i akvakulture a time i povećanim prihodima sektoru ribarstva, a doprinose cilju 1. „*Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture*“ i Prioritetu 1. „*Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca*“ iz LRSR.

3. LAGUR Natječaj – Mjera 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“

Treći LAGUR Natječaj iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. Mjeru 1.1. „*Skraćivanje lanaca opskrbe*“ raspisan je 17. kolovoza 2020. godine.

Ukupni iznos raspoloživih sredstava iznosio je 808.679,83 EUR u protuvrijednosti u kunama. Najniži iznos potpore po projektu iznosio je 10.000,00 EUR dok je najviša vrijednost javne potpore po projektu bila 808.679,83 EUR u protuvrijednosti u kunama.

Kako bi se predstavila Mjera 1.1. organizirana je informativna radionica za sve potencijalne prijavitelje koja je održana dana 19. kolovoza 2020. godine.

Na navedeni natječaj prijave su se zaprimale od 20. kolovoza 2020. godine do 10. listopada 2020. godine.

Natječaj je imao pet izmjena. Prve izmjene natječaja su se odnosile na produljenje roka za podnošenje prijava projekata na FLAG natječaj. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 19.

sjednici održanoj 08.10. 2020. godine donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe”. Izmjenom je produžen rok za prijavu do 10. studenog 2020. godine. Druge izmjene su se odnosile na produženje krajnjeg roka za završetak provedbe projekata, odnosno krajnjeg roka za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu te produženje razdoblja provedbe projekta. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 29. sjednici održanoj 13.09. 2022. godine donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe”. Novi rok za završetak provedbe projekta odnosno novi rok za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu je 31.10.2023. godine. Treće izmjene su se odnosile na prilagodbu obrazaca Zahtjeva za isplatu slijedom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 31. sjednici održanoj 16.02. 2023. godine donio je Odluku o izmjeni obrazaca FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe”. koji je objavljen 17.08. 2020. godine. Četvrte izmjene su se odnosile na povećanje raspoloživih sredstava te produženje krajnjeg roka za završetak provedbe projekata, odnosno krajnjeg roka za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu te produženje razdoblja provedbe projekta. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 33. sjednici održanoj 19.06. 2022. godine donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe”. Izmjenama Natječaja povećan je ukupan iznos raspoloživih sredstava sa „808.679,31 EUR“ na „1.149.471,48 EUR“. Novi rok za završetak provedbe projekta odnosno novi rok za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu je 01.12.2023. godine, a novo razdoblje provedbe projekta je najviše 32 mjeseca od datuma donošenja Odluke o dodjeli sredstava od strane Upravljačkog tijela te završava danom podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu, a najkasnije do 01.12.2023. godine. Pete izmjene natječaja su se odnosile na produženje krajnjeg roka za završetak provedbe projekata, odnosno krajnjeg roka za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu te produženje razdoblja provedbe projekta. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 34. sjednici održanoj 30.10. 2023. godine donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe”. Novi rok za završetak provedbe projekta odnosno novi rok za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu je 31.12. 2023. godine do je novo razdoblje provedbe projekta je najviše 33 mjeseca od datuma donošenja Odluke o dodjeli sredstava od strane Upravljačkog tijela te završava danom podnošenja konačnog Zahtjeva za isplatu, a najkasnije do 31.12.2023. godine.

Na natječaj je pristiglo ukupno 3 prijave. Nakon što su svi projekti uspješno prošli administrativnu kontrolu i ocjenjivanje projekata Upravni odbor je dana 22. veljače 2021. godine donio tri Odluke o odabiru projekta ukupne vrijednosti dodijeljene potpore od 886.931,04 eura.

Tijekom 2021. godine sva tri prijavljena projekta su zaprimila pozitivne Odluke o dodjeli sredstava od strane Upravljačkog tijela. Ukupna vrijednost odobrene potpore iznosi 886.931,04 eura.

Nositelji projekata su, prema organizacijskom obliku, su jedinice lokalne samouprave. Projekti se provode na području tri jedinice lokalne samouprave (Grad Biograd na Moru, Općina Pašman i Općina Pakoštane).

Općina Pašman je zatražio ukupnu potporu u iznosu od 61.479,52 eura, a odobreno je 61.479,52 eura, te je u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela. Nadalje, povećanjem cijena uzrokovanih inflacijom Općina Pašman se očitovala o potrebi dodatnih sredstava za navedeni projekt. Nakon izmjena LRSR i FLAG natječaja kojim su se povećala raspoloživa sredstva Općina Pašman je podnijela Zahtjev za promjene prema Upravljačkom tijelu kojim su tražena dodatna sredstva u visini povećanih cijena u projektu. Upravljačko tijelo je odobrilo promjene te izdalo Rješenje o izmjeni Odluke o dodjeli sredstva te je Općini Pašman u konačnici u 2023. godini odobreno 69.550,07 eura za navedeni projekt. Zahtjev za isplatu je podnesen 30.11.2023. godine u iznosu od 69.550,05 eura. Zahtjev za isplatu je trenutno u administrativnoj obradi na razini FLAG-a. Očekuje se da će FLAG poslati ZZI i Izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo početkom 2024. godine te se očekuje da će Upravljačko tijelo donijeti Rješenje o isplati tokom 2024. godine.

Općina Pakoštane je zatražio ukupnu potporu u iznosu od 61.479,52 eura, a odobreno je 61.479,52 eura, te je u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela. Nadalje, povećanjem cijena uzrokovanih inflacijom Općina Pakoštane se očitovala o potrebi dodatnih sredstava za navedeni projekt. Nakon izmjena LRSR i FLAG natječaja kojim su se povećala raspoloživa sredstva Općina Pakoštane je podnijela Zahtjev za promjene prema Upravljačkom tijelu kojim su tražena dodatna sredstva u visini povećanih cijena u projektu. Upravljačko tijelo je odobrilo promjene te izdalo Rješenje o izmjeni Odluke o dodjeli sredstva te je Općini Pakoštane u konačnici u 2023. godini odobreno 69.952,55 eura za navedeni projekt. Zahtjev za isplatu je podnesen 14.12.2023. godine u iznosu od 69.952,55 eura. Zahtjev za isplatu je trenutno u administrativnoj obradi na razini FLAG-a. Očekuje se da će FLAG poslati ZZI i Izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo početkom 2024. godine te se očekuje da će Upravljačko tijelo donijeti Rješenje o isplati tokom 2024. godine.

Grad Biograd na Moru je zatražio ukupnu potporu u iznosu od 672.440,10 eura, te je u istom iznosu odobreno od strane FLAG-a i od strane Upravljačkog tijela. Nadalje, povećanjem cijena uzrokovanih inflacijom Grad Biograd na Moru se očitovao o potrebi dodatnih sredstava za navedeni projekt. Nakon izmjena LRSR i FLAG natječaja kojim su se povećala raspoloživa sredstva Grad Biograd na Moru je podnio Zahtjev za promjene prema Upravljačkom tijelu kojim su tražena dodatna sredstva u visini povećanih cijena u projektu. Upravljačko tijelo je odobrilo promjene te izdalo Rješenje o izmjeni Odluke o dodjeli sredstva te je Gradu Biogradu na Moru u konačnici u 2023. godini odobreno 910.610,60 eura za navedeni projekt. Očekuje se podnošenje Zahtjeva za isplatu početkom 2024. godine obzirom da je krajnji rok za podnošenje Zahtjeva za isplatu do 31.01.2024. godine.

Odobreni projekti se odnose na nabavu i opremanje montažnih ribarnica te na rekonstrukciju postojeće ribarnice odnosno na osposobljavanje novih i postojećih kanala proizvoda ribarstva. Odobreni projekti doprinose povećanju interesa i dostupnosti lokalne ribe na lokalnom tržištu te stvaraju nove i poboljšane postojeće kanale prodaje kroz dodavanje vrijednosti, što omogućuje stvaranje novih radnih mjesta i povećanje prihoda lokalnog stanovništva, a u konačnici doprinose cilju 1. „*Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture*“ i Prioritetu 1. „*Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca*“ iz LRSR.

4. LAGUR Natječaj – Mjera 3.1. „Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom“

Četvrti LAGUR Natječaj iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. Mjeru 3.1. „*Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom*“ raspisan je 17. kolovoza 2020. godine.

Ukupni iznos raspoloživih sredstava iznosio je 808.679,83 EUR u protuvrijednosti u kunama. Najniža ukupna vrijednost projekta iznosi 13.500,00 EUR dok najviši ukupna vrijednost javne potpore iznosi 539.119,00 EUR u protuvrijednosti u kunama.

Kako bi se predstavila Mjera 3.1. organizirana je informativna radionica za sve potencijalne prijavitelje koja je održana dana 19.08.2020. godine.

Na navedeni natječaj prijave su se zaprimale od 20. kolovoza 2020. godine do 10. listopada 2020. godine te je pristiglo je ukupno 3 prijave. Nakon što su svi projekti uspješno prošli administrativnu kontrolu jedan projekt je podnio Zahtjev za odustajanjem od prijave projekta. Daljnjom obradom dva projekta su uspješno prošli ocjenjivanje projekata, a potom je Upravni odbor dana 11.svibnja 2021. godine donio dvije Odluke o odabiru projekta ukupne vrijednosti dodijeljene potpore od 444.264,99 eura.

Natječaj je imao dvije izmjene. Prve izmjene natječaja se odnose na produženje krajnjeg roka za završetak provedbe projekata, odnosno krajnjeg roka za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu. Upravni odbor FLAG-a Lostura na svojoj 30. sjednici održanoj dana 22. prosinca 2022. godine donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 3.1. „Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom”. Novi rok za završetak provedbe projekta odnosno novi rok za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu je 31.10. 2023. godine. Druge izmjene natječaja se odnose na prilagodbu obrazaca Zahtjeva za isplatu slijedom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 31. sjednici održanoj 16.02. 2023. godine donio je Odluku o izmjeni obrazaca FLAG natječaja za provedbu Mjere 3.1. „Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom”.

Tijekom 2021. godine oba prijavljena projekta su zaprimila pozitivne Odluke o dodjeli sredstava od strane Upravljačkog tijela. Ukupna vrijednost odobrene potpore iznosi 444.264,99 eura.

Nositelji projekata su, prema organizacijskom obliku, jedinica lokalne samouprave te ustanova u javnom vlasništvu. Projekti se provode na području dvije jedinice lokalne samouprave (Općina Pašman i Općina Pakoštane).

Općina Pašman je zatražila ukupnu potporu u iznosu od 225.223,46 eura, te je u istom iznosu odobreno od strane FLAG-a i od strane Upravljačkog tijela. Zahtjev za isplatu je podnesen 22.09.2023. godine u iznosu od 225.223,44 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, te je posjeta operaciji održana 16.11.2023. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 20.11.2023. godine te se Odluka o isplati potpore od Upravljačkog tijela očekuje u 2024. godini.

Agencija Han Vrana je zatražio ukupnu potporu u iznosu od 231.915,99 eura, a odobreno je 219.041,55 eura, te je u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela. Zahtjev za isplatu je podnesen 26.07.2023. godine u iznosu od 215.683,58 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, te je posjeta operaciji održana 14.09.2023.

godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 15.09.2023. godine, te se Odluka o isplati potpore od Upravljačkog tijela očekuje u 2024. godini.

Odobreni projekti se odnose na rekonstrukciju i opremanje interpretacijskog centra te opremanje postojećeg izložbenog prostora odnosno na razvoj novih turističkih sadržaja kako bi se naglasila specifičnost ovog ribarstvenog područja. Odobreni projekti doprinose povećanju broja radnih mjesta, povećanoj turističkoj ponudi, smanjenju sezonalnosti, te promoviranju kulturne, ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine. Indirektno se stvaraju uvjeti za povećanje zaposlenosti te se doprinosi smanjenju depopulacije otočnog stanovništva a u konačnici doprinose cilju 2. „*Održivi razvoj obalnih zajednica uz valorizaciju i očuvanje lokalne baštine*“ i Prioritetu 3. „*Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanih sa lokalnom baštinom*“ iz LRSR.

5. LAGUR Natječaj – Mjera 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane“

LAGUR „Lostura“ objavio je 02.02.2022. godine peti LAGUR Natječaj iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. za provedbu Mjere 3.2. „*Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane*“, verzija 2.0..

Ukupni iznos raspoloživih sredstava bio je 102.235,54 eura. Najniža vrijednost potpore o projektu je bila 995,42 eura dok najviša vrijednost potpore iznosi 51.098,28 eura.

Kako bi se predstavila Mjera 3.2. organizirana je online informativna radionica za sve potencijalne prijavitelje koja je održana dana 07.02.2022. godine.

Natječaj je imao jednu izmjenu. Izmjene Natječaja su se odnosile se na prilagodbu obrazaca Zahtjeva za isplatu slijedom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 31. sjednici održanoj 16.02. 2023. godine donio je Odluku o izmjeni obrazaca FLAG natječaja za provedbu Mjere 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane”.

Prijave projekata su se zaprimale od 08.02.2022. godine do 08.03.2022. godine, te je pristiglo ukupno tri prijave, od kojih su sve tri uspješno prošle administrativnu kontrolu i ocjenjivanje projekata. Za tri projektne prijave je zatražena potpora u ukupnom iznosu od 58.332,95 eura. Na sjednici Upravnog odbora LAGUR-a „Lostura“ dana 23.05.2022. godine donesene su tri Odluke o odabiru projekta na ukupni iznos od 54.863,43 eura.

Nositelji projekata su, prema organizacijskom obliku, jedinica lokalne samouprave te turističke zajednice. Projekti se provode na području dvije jedinice lokalne samouprave (Općina Pašman i Općina Sveti Filip i Jakov).

Sva tri projekta su završena u cijelosti, u 2022. i 2023. godini su podneseni Zahtjevi za isplatu u ukupnom iznosu od 54.133,45 eura te su u 2023. godini zaprimljene Odluke o isplati sredstava u ukupnom iznosu od 50.373,99 eura.

Turistička zajednica Općine Sveti Filip i Jakov od ukupno zatražene potpore u iznosu od 14.841,49 eura odobreno 13.235,95 eura, te u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog

tijela. Dana 31.03.2023. godine je podnijela zahtjev za isplatu u iznosu od 13.204,09 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, a posjeta operaciji se nije održala obzirom da se projekt odnosio na manifestaciju koja se održala 20.08.2022. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 07.04.2023. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 05.07.2023. godine. Traženi iznos u potpunosti je isplaćen.

Općina Sveti Filip i Jakov, kojoj je odobreno od ukupno zatraženog potpore u iznosu od 18.658,46 eura odobreno 18.422,92 eura te u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela. Dana 02.12.2022. godine je podnijela zahtjev za isplatu u iznosu od 18.422,92 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, a posjeta operaciji se nije održala obzirom da se projekt odnosio na manifestaciju koja se održala bila je 16.08.2022. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 12.01.2023. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 11.04. 2023. godine. Traženi iznos u potpunosti je isplaćen.

Općina Pašman, kojoj je odobreno od ukupno zatraženog potpore u iznosu od 24.832,96 eura odobreno 23.204,56 eura te u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela. Dana 12.01.2023. godine podnijela je zahtjev za isplatu u iznosu od 22.548,91 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, a posjeta operaciji se nije održala obzirom da se projekt odnosio na manifestacije koje su se održala 28.07.2022. godine i 04.08.2022. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 27.01.2023. godine, a Odluka o isplati potpore donesena je 19.04.2023. godine. Odlukom o isplati sredstava ukupno zatraženi iznos je umanjen za 3.759,46 eura te slijedom navedenog ukupan prihvatljiv trošak za isplatu iznosi 18.789,45 eura.

Odobreni projekti doprinose povećanoj turističkoj ponudi, smanjenju sezonalnosti, promociji kulturne, ribarstvene, akvakulturne i pomorske baštine, očuvanju lokalne tradicijske baštine te stvaranju prepoznatljivosti područja, a doprinose cilju 2. „*Održivi razvoj obalnih zajednica uz valorizaciju i očuvanje lokalne baštine*“ i Prioritetu 3. „*Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanih sa lokalnom baštinom*“ iz LRSR.

6. LAGUR Natječaj – Mjera 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“

Treći LAGUR Natječaj iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. Mjeru 1.1. „*Skraćivanje lanaca opskrbe*“ raspisan je 02.02.2022. godine.

Ukupni iznos raspoloživih sredstava iznosio je 72.615,88 EUR. Najniža vrijednost potpore iznosi 9.954,21 eura. Najviša vrijednost potpore iznosi 72.615,88 EUR.

Kako bi se predstavila Mjera 1.1. organizirana je online informativna radionica za sve potencijalne prijavitelje koja je održana dana 07.02.2022. godine.

Na navedeni natječaj prijave su se zaprimale od 08.02.2022. godine do 08.03.2022. godine te je pristigla je ukupno 1 prijava. Nakon što je projekt uspješno prošao administrativnu kontrolu i ocjenjivanje projekata Upravni odbor je dana 23.05.2022. godine donio Odluku o odabiru projekta ukupne vrijednosti dodijeljene potpore od 46.260,53 eura.

Natječaj je imao dvije izmjene. Prve izmjene natječaja se odnose na produljenje krajnjeg roka za završetak provedbe projekata, odnosno krajnjeg roka za podnošenje konačnog zahtjeva. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 31. sjednici održanoj 13.09. 2022. godine donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe”. Novi rok za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu je 30.09. 2023. godine. Druge izmjene natječaja su se odnosile na prilagodbu obrazaca Zahtjeva za isplatu slijedom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 31. sjednici održanoj 16.02. 2023. godine donio je Odluku o izmjeni obrazaca FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe” .

Nositelj projekta je, prema organizacijskom obliku, jedinica lokalne samouprave. Projekt se provodi na području Općine Tkon.

Općina Tkon je zatražila ukupnu potporu u iznosu od 46.260,53 eura, te je u sitom iznosu odobreno od strane FLAG-a i od strane Upravljačkog tijela. Zahtjev za isplatu je podnesen 01.09.2023. godine u iznosu od 46.167,46 eura. Zahtjev za isplatu je prošao administrativnu obradu od strane FLAG-a, te je posjeta operaciji održana 04.10.2023. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo 09.10.2023. godine, te se u 2024. godini očekuje Odluka o isplati potpore od strane Upravljačkog tijela.

Odobreni projekt se odnosi na nabavu i opremanje montažnih ribarnica odnosno na osposobljavanje novih i postojećih kanala proizvoda ribarstva. Odobreni projekt doprinose povećanju interesa i dostupnosti lokalne ribe na lokalnom tržištu te stvaraju nove i poboljšane postojeće kanale prodaje kroz dodavanje vrijednosti, što omogućuje stvaranje novih radnih mjesta i povećanje prihoda lokalnog stanovništva, a u konačnici doprinose cilju 1. „*Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture*“ i Prioritetu 1. „*Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca*“ iz LRSR..

7. LAGUR Natječaj – Mjera 2.1. „Razvoj ribolovnog turizma“

Sedmi LAGUR Natječaj iz Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ 2014.-2020. Mjeru 2.1. „*Razvoj ribolovnog turizma*“ raspisan je 02.02.2022. godine.

Ukupni iznos raspoloživih sredstava bio je 56.729,97 eura. Najniža vrijednost potpore po projektu je bila 9.954,21 eura dok najviša vrijednost potpore iznosi 56.729,97 eura.

Kako bi se predstavila Mjera 2.1. organizirana je online informativna radionica koja je održana dana 07.02.2023. godine.

Prijave projekata su se zaprimale od 08.02.2022. godine do 08.03.2022. godine, te je pristigla ukupno jedna prijava koja je uspješno prošla administrativnu kontrolu i ocjenjivanje projekata. Za projektnu prijavu je zatražena potpora u ukupnom iznosu od 56.729,96. Na sjednici Upravnog odbora LAGUR-a „Lostura“ dana 23.05.2022. godine donesena je Odluka o odabiru projekta u ukupnom iznosu od 56.729,96.

Natječaj je imao tri izmjene. Prve izmjene natječaja se odnose na produljenje krajnjeg roka za završetak provedbe projekata, odnosno krajnjeg roka za podnošenje konačnog zahtjeva. Upravni odbor FLAG-a Lostura na svojoj 30. sjednici održanoj dana 22. prosinca 2022. godine

donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 2.1. “Razvoj ribolovnog turizma”. Novi rok za završetak provedbe projekta odnosno novi rok za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu je 01.07. 2023. godine. Druge izmjene natječaja su se odnosile na prilagodbu obrazaca Zahtjeva za isplatu slijedom uvođenja eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj. Upravni Odbor FLAG-a Lostura na svojoj 31. sjednici održanoj 16.02. 2023. godine donio je Odluku o izmjeni obrazaca FLAG natječaja za provedbu Mjere 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe” . Treće izmjene su se odnosile na produljenje krajnjeg roka za završetak provedbe projekata, odnosno krajnjeg roka za podnošenje konačnog zahtjeva. Upravni odbor FLAG-a Lostura na svojoj 33. sjednici održanoj dana 16. lipnja 2023. godine donio je Odluku o izmjeni FLAG natječaja za provedbu Mjere 2.1. “Razvoj ribolovnog turizma”. Novi rok za završetak provedbe projekta odnosno novi rok za podnošenje konačnog zahtjeva za isplatu je 30.09. 2023. godine.

Nositelj projekta je prema organizacijskom obliku zadruga. Projekt se provodi na području jedinice lokalne samouprave Općina Pakoštane.

Projekt je završen u cijelosti te su u 2023. godini podneseni Zahtjevi za isplatu u dvije rate u ukupnom iznosu od 54.254,58 eura te su u 2023. godini zaprimljeni Rješenje i Odluka o isplati sredstava u ukupnom iznosu od 54.253,40 eura.

Ribarska proizvođačka zadruga Vrgada je od ukupno zatražene potpore u iznosu od 56.729,96 eura odobreno 56.729,96 eura, te u istom iznosu odobreno od strane Upravljačkog tijela. Zahtjev za isplatu je podnesen u dvije rate. Dana 05.04.2023. godine je ponesen Zahtjev za isplatu za prvu ratu u iznosu od 15.149,15 eura te je 30.09.2023. godine podnesen Zahtjev za isplatu za drugu ratu u ukupnom iznosu od 39.105,43 eura. Zahtjevi za isplatu su prošli administrativnu obradu od strane FLAG-a, a posjete operaciji su se održale10.05.2023. godine i 13.11.2023. godine. FLAG je poslao ZZI i izvješće o provedenim provjerama operacije u Upravljačko tijelo za prvu ratu dana 11.05.2023 godine , a za drugu ratu dana 20.11.2023. godine. Odluka o isplati potpore za prvu ratu donesena je 23.08.2023. godine te je traženi iznos isplaćen u cijelosti. Rješenje o isplati za drugu ratu očekuje se u 2024. godini.

Odobreni projekt doprinosi stvaranju novog turističkog sadržaja te produljenju turističke sezone te smanjenju sezonalnosti. Ulaganja unutar ovog prioriteta doprinose povećanju prihoda u sektoru ribarstva i doprinose promociji tradicionalnih i prirodnih karakteristika područja, a doprinose cilju 1. „*Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture* i Prioritetu 2. „*Diversifikacija unutar gospodarskog ribolova i stvaranje radnih mjesta kroz povezivanje sa ostalim gospodarskim sektorima“.*

5. POKAZATELJI PROVEDBE LRSR

5.1. RAZDOBLJE PROVEDBE

LAGUR „Lostura“ je 06. lipnja 2017. godine temeljem Odluke o odobrenju LRSR dodijeljeno ukupno javne potpore u iznosu od 2.116.000,00 eura od čega za provedbu operacija u okviru prihvatljivih mjera 1.587.000,00 eura.

Navedenom Odlukom stvoren je temelj za raspisivanje “LAGUR natječaja” za mjere iz odobrene LRSR, namijenjene nositeljima projekta sa područja LAGUR-a.

Iako je stvoren temelj za raspisivanje, LAGUR natječaji su se raspisali tek u 2019. godini. Razlog kašnjenja bio je nespremnost LAGUR-a i Upravljačkog tijela zbog potrebe izmjena pravilnika i izrade smjernica za provedbu LRSR. Nakon brojnih komunikacija i savjetovanja između LAGUR-a i Upravljačkog tijela u 2019. godini došlo je do izmjene „Pravilnika o uvjetima, kriterijima, načinu odabira, financiranja i provedbe lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu“ te su usvojene „Smjernice za provedbu LRSR“ nakon kojih je krenulo raspisivanje prvih LAGUR natječaja.

LAGUR „Lostura“ 08.08.2019. godine objavio prvi LAGUR Natječaj za provedbu Mjere 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane". Stoga se, 2019. godina smatra prvom godinom provedbe LRSR u kontekstu provođenja mjera LRSR.

U razdoblju manjem od dvije godine (2019.-2020.), LAGUR „Lostura“ proveo je dva LAGUR natječaja za dvije mjere iz LRSR, Natječaj za provedbu Mjere 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane" i Mjere 1.2. „Potrošnja ribe u vrtićima“ . Na provedenim natječajima zaprimljeno je 7 prijava projekata, a ugovoreno je 5 projekata ukupne vrijednosti potpore od 91.531,89 eura.

U razdoblju od 2020. godine do 2021. godine LAGUR „Lostura“ je proveo još dva natječaja za dvije mjere iz LRSR. Raspisali su se natječaji Mjera 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“ i Mjera 3.1. „Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom“. Na provedenim natječajima zaprimljeno je 6 prijava projekata, a ugovoreno je 5 projekata ukupne vrijednosti potpore od 1.239.664,14 eura.

Nadalje, u 2023. godini LAGUR „Lostura“ je proveo još tri natječaja za dvije mjere iz LRSR. Raspisali su se natječaji Mjera 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“, Mjera 2.1. „Razvoj ribolovnog turizma“ i Mjera 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane“ i Mjera 3.1. „Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom“. Na provedenim natječajima zaprimljeno je 5 prijava projekata, a ugovoreno je 5 projekata ukupne vrijednosti potpore od 175.853,93 eura.

Posljednjom odobrenom izmjenom LRSR LAGUR-u Lostura su temeljem Odluke o izmjeni Odluke o odobrenju LRSR odobrena dodatna sredstva za provedbu operacija u okviru odobrene LRSR u iznosu od 314.263,01 eura, a sve uslijed povećanja cijena uslijed inflacije. Nakon navedene izmjene LAGUR-u Lostura je u 2023. godini Odlukom o odobrenju izmjena LRSR odobrena ukupna javna potpora u iznosu od 2.370.714,20 eura, od čega je 1.841.714,20 eura namijenjeno za provedbu odobrenih projekata .

U nastavku je prikaz dosad ostvarenih pokazatelja po mjerama.

5.2. ANALIZA IZLAZNIH POKAZATELJA ili REZULTATI PROVEDBE

Unutar ove ex-post evaluacije prikazani su izlazni pokazatelji i rezultati provedbe prema posljednjoj verziji Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ iz veljače 2023. godine koja je ujedno odobrena i od strane Upravljačkog tijela dana 15. svibnja 2023. godine.

Mjera 1.1. „Skraćivanje lanaca opskrbe“

Cilj ove mjere je povećanje prihoda djelatnicima u sektoru ribarstva kroz osposobljavanje postojećih i razvoj novih kanala prodaje kako bi se što više prilagodili potrebama tržišta za lokalnom proizvodima ribarstva sa svog područja. Na takav način će se povećati interes i dostupnost za lokalnom ribom te stvoriti novi/inovativni oblici prodaje proizvoda ribarstva i omogućiti otvaranje novih radnih mjesta. Korisnici su JLS, komunalno poduzeće, ustanove u javnom vlasništvu, zadruge, udruge, fizičke i pravne osobe u rangu mikro i malih poduzeća, a prednost u odabiru imaju podnositelji koji imaju sjedište/prebivalište na otocima, projekti koji rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina, povećanju broja radnih mjesta, koji u svojim aktivnostima koriste OIE te koji imaju manji broj zaposleni.

Mjera doprinosi cilju 1. „*Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture*“ te prioritetu 1. „*Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca*“.

MJERA LRSR	IZLAZNI POKAZATELJI	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023
M.1.1.	Broj isplaćenih projekata	4	1
	Broj stvorenih radnih mjesta	3	0
	Broj zadržanih radnih mjesta	3	1
	Broj izgrađenih ili rekonstruiranih ili adaptiranih ili opremljenih ili nabavljenih objekata u svrhu maloprodaje proizvoda ribarstva i akvakulture	6	6

Za predmetnu mjeru LAGUR „Lostura“ je proveo dva LAGUR Natječaja na kojem su zaprimljena ukupno četiri projektna prijedloga.

S obzirom da u 2023. godini još nisu isplaćena tri projekta te da za jedan projekt nije još podnesen konačni Zahtjev za isplatu svi izlazni pokazatelji nisu ostvareni. Izlazni pokazatelji će biti ostvareni te će se moći provjeriti po provedbi projekata odnosno tokom 2024. godine stoga će se pokazatelji naknadno ažurirati.

Mjera 1.2. „Poticanje potrošnje ribe u vrtićima“

Kroz ovu mjeru će se povećati broj ribljih obroka u vrtićima čime će se već kod male djece poticati razvoj svijesti o pravilnoj prehrani te nutritivnim vrijednostima hrane s čime će se dugoročno utjecati na dječje zdravlje i stvaranje zdravih navika. Korisnici su jedinice lokalne samouprave te dječji vrtići, a prednost u odabiru imaju podnositelji koji imaju

sjedište/prebivalište na otocima, projekti koji rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina, povećanju broja radnih mjesta te koji u svojim aktivnostima koriste OIE.

Mjera 1.2. doprinosi ostvarivanju Prioriteta 1. *„Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca“* odnosno cilju 1. *„Povećanje prihoda od održivog ribolova i akvakulture“.*

MJERA LRSR	IZLAZNI POKAZATELJI	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023
M.1.2.	Broj isplaćenih projekata	3	3
	Broj novih menija	3	3
	Količina nabavljenih proizvoda ribarstva i akvakulture	Povećanje min. 30 %	50%

Za predmetnu mjeru LAGUR „Lostura“ je proveo jedan LAGUR Natječaj na kojem je zaprimljeno tri projektna prijedloga.

Ciljana vrijednost „3“ izlaznog pokazatelja „broj isplaćenih projekata“ je ostvarena u 2023. godini, obzirom da su sva tri prethodno navedena projekta isplaćena tokom 2022. godine. Ciljana vrijednost „3“ izlaznog pokazatelja „broj novih menija“ je ostvarena u 2023. godini, obzirom da su sva tri prethodno navedena projekta generirala 3 nova menija te obzirom da su povećali na 8 mjesečnih obroka od proizvoda ribarstva u konačnici iznosi povećanje od 50%.

Mjera 2.1. „Razvoj ribolovnog turizma“

Ovom mjerom LAGUR želi poticati razvoj ribolovnog turizma te omogućiti dodatni izvor prihoda uz pomoć diversifikacije unutar gospodarskog ribolova. Mjera doprinosi prioritetu 2 *„Diversifikacija unutar gospodarskog ribolova i stvaranje radnih mjesta kroz povezivanje sa ostalim gospodarskim sektorima*“. Prednost u odabiru imaju plovila koja imaju raniju godinu izgradnje, podnositelji koji imaju sjedište/prebivalište na otocima, koji rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba do 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina, povećanju broja radnih mjesta, imaju manji broj zaposlenih te koji u svojim aktivnostima koriste OIE.

MJERA LRSR	IZLAZNI (OUTPUT)	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023
M.2.1.	Broj isplaćenih projekata	1	0
	Broj stvorenih radnih mjesta	1	0
	Broj zadržanih radnih mjesta	Min. 2	3
	Broj ribarskih plovila uključenih u ribolovni turizam	1	1

Za predmetnu mjeru LAGUR „Lostura“ je proveo jedan LAGUR Natječaj na kojem je zaprimljena jedan projektni prijedlog.

Ciljana vrijednost „1“ izlaznog pokazatelja „broj isplaćenih projekata“ nije ostvarena u 2023. godini, obzirom da je za prethodno navedeni projekt u 2023. godini isplaćena prva rata

zahtjeva za isplatu, dok se isplata druge rate očekuje tokom 2024. godine stoga će se pokazatelji naknadno ažurirati. Ciljana vrijednost „1“ izlaznog pokazatelja „broj stvorenih radnih mjesta“ nije ostvarena u 2023. godini, ali se očekuje da će se ostvariti tijekom provedbe projekta stoga će se pokazatelji naknadno ažurirati. Ciljana vrijednost „min. 2“ izlaznog pokazatelja „broj zadržanih radnih mjesta“ je ostvarena u 2023. godini, odnosno prema projektu se zadržalo 3 radna mjesta. Ciljana vrijednost „1“ izlaznog pokazatelja „broj ribarskih plovila uključenih u ribolovni turizam“ je ostvarena u 2023. godini, odnosno 1 ribarsko plovilo je uključeno u ribolovni turizam.

Mjera 3.1. „Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom“

Cilj mjere je iskoristiti potencijal konstantnog povećanja dolaska gostiju i njihovog interesa za kulturnom i prirodnom baštinom te doprinijeti razvoju novih turističkih sadržaja i podizanju svijesti o lokalnom području kroz promicanje kulturne i prirodne baštine. Mjera doprinosi prioritetu 3 *„Razvoj sociokulturnog sadržaja povezanog s lokalnom baštinom“.* Prednost u odabiru se daje podnositeljima koji imaju sjedište/prebivalište na otocima, rezultiraju zapošljavanjem mlađih osoba od 29 godina i/ili žena starijih od 45 godina, rezultiraju povećanju broja radnih mjesta, imaju manji broj zaposlenih, manju udaljenost do mora te koji u svojim aktivnostima koriste OIE.

MJERA LRSR	***IZLAZNI (OUTPUT)***	***Ciljana vrijednost***	***Ostvarena vrijednost 2023***
M.3.1.	Broj isplaćenih projekata	2	0
	Broj stvorenih radnih mjesta	2	0
	Broj novih turističkih sadržaja	2	2

Za predmetnu mjeru LAGUR „Lostura“ je proveo jedan LAGUR Natječaj na kojem je zaprimljeno tri projektna prijedloga od kojih je jedan projekt odustao od prijave.

S obzirom da u 2023. godini još nisu isplaćeni projekti izlazni pokazatelji „broj isplaćenih projekata“ i „broj stvorenih radnih mjesta“ u 2023. godini nisu ostvareni, ali se očekuje da će se ostvariti tokom 2024. godine te tokom provedbe projekta stoga će se podaci naknadno ažurirati. Izlazni pokazatelj „broj novih turističkih sadržaja“ je ostvaren obzirom da se odobreni projekti odnose na rekonstrukciju i opremanje interpretacijskog centra te opremanje postojećeg izložbenog prostora odnosno na razvoj novih turističkih sadržaja kako bi se naglasila specifičnost ribarstvenog područja.

Mjera 3.2. „Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane“

Cilj mjere je doprinos razvoju i prepoznavanju lokalne baštine na širem ribarstvenom području, osiguravanju planiranog pristupa u organizaciji i doprinos decentralizaciji manifestacija unutar područja kroz promociju tradicije u obalnim naseljima. Mjera doprinosi prioritetu 3 *„Razvoj sociokulturnog sadržaja povezanog s lokalnom baštinom“.* Prednost u odabiru daje se podnositeljima koji imaju sjedište/prebivalište na otocima, manifestacijama koje promoviraju

zaštitu okoliša, imaju edukativan sadržaj pripreme proizvoda ribarstva te se provode u lukama ili uz more.

MJERA LRSR	IZLAZNI (OUTPUT)	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023
M.3.2.	Broj isplaćenih projekata	5	5
	Broj održanih manifestacija	6	6

Za predmetnu mjeru LAGUR „Lostura“ je proveo dva LAGUR Natječaj na kojem je zaprimljeno pet projektnih prijedloga u sklopu kojih se održalo šest manifestacija.

Svi projekti su isplaćeni te su sve manifestacije održane stoga su izlazni pokazatelji ostvareni.

5.3. ANALIZA POKAZATELJA REZULTATA

Pokazatelji rezultata mjere izravne i trenutačne učinke mjera LRSR. Pokazatelji rezultata određeni su na razini prioriteta LRSR. Unutar ove ex-post evaluacije pokazatelji rezultata su prikazani prema posljednjoj verziji Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a „Lostura“ iz veljače 2023. godine koja je ujedno odobrena i od strane Upravljačkog tijela dana 15. svibnja 2023. godine.

Prioritet 1 „Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca“

Ribarstvo je oduvijek imalo značajnu ulogu na području LAGUR-a, stoga se provedbom LRSR željelo zainteresirati stanovništvo, povećati dostupnost i potrošnju proizvoda ribarstva, stvoriti nova radna mjesta, obogatiti turističku ponudu i stvoriti pozitivne ekonomske učinke. Ribarstveni razvoj se treba graditi kroz osposobljavanje novih i postojećih kanala prodaje proizvoda ribarstva, ulaganjem u edukaciju o pravilnoj prehrani kod djece najmlađe dobi te povezivanjem sa ostalim gospodarskim sektorima. Potiče se uvođenje inovativnih i tehnološki naprednih proizvodnih procesa koji omogućuju stvaranje proizvoda s većom dodanom vrijednošću te lakše pronalaze put do sve zahtjevnijih kupaca na tržištu.

PRIORITET	REZULTATI (TARGET)	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023
P1 „Dodavanje vrijednosti, stvaranje radnih mjesta i promicanje inovacija u svim fazama opskrbnog lanca“	Stvorena radna mjesta s obzirom na broj projekata(%)	50%	0%
	Zadržana radna mjesta s obzirom na broj projekata (%)	62,5%	50%
	Udio financiranih projekata koji se odnosi na dodanu vrijednost s obzirom na broj projekata (%)	75%	75%
	Udio financiranih projekata koji se odnose na diversifikaciju s obzirom na broj projekata (%)	12,5%	12,5%

Nositelji projekata unutar Mjere 1.2. nisu zatražili ni stvaranje ni očuvanje radnih mjesta, ali se isto zatražilo kroz Mjeru 1.1.. Obzirom da, kako je već naglašeno u prijašnjim poglavljima, od ukupno 5 projekata koji su prijavljeni na Mjeri 1.1. samo jedan projekt je isplaćen do 2023. godine te su podaci prikazani po navedenom projektu. Obzirom na prethodno pokazatelji rezultata i stvaranja i očuvanja radnih mjesta će se naknadno ažurirati prema provedbi preostalih projekata.

Na LAGUR Natječaju za Mjeru 1.1. potporu je dobilo 5 projekata odnosno 4 montažne ribarnice i 1 ribarnica što iznosi 75% financiranih projekata koji se odnose na dodanu vrijednost s obzirom na planirani broj projekata unutar prioriteta 1.

Na LAGUR Natječaj za Mjeru 2.1. potporu je dobio 1 projekt odnosno projekt koji se odnosi na razvoj ribolovnog turizma. Obzirom na prethodno navedeno 12,5% financiranih projekata se odnosi na diversifikaciju s obzirom na planirani broj projekata unutar prioriteta 1.

Prioritet 3 „Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanog s lokalnom baštinom“

Rezultati ulaganja kroz mjere unutar ovoga prioriteta odnosu se na razvoj novih turističkih sadržaja, kao što su ribarski muzeji (Mjera 3.1. Stvaranje turističkih sadržaja povezanih sa ribarstvom), kako bi se naglasila specifičnost ovog ribarstvenog područja. Planiranom organizacijom kulturno edukativnih manifestacija (Mjera 3.2. Ribarske manifestacije i aktivno sudjelovanje turista u pripremi hrane), iskoristit će se postojeći interes gostiju, što će doprinijeti očuvanju lokalne tradicijske baštine, održivom razvoju obalnih zajednica i riješiti problem centralizacije kulturnih manifestacija u većim gradovima.

Ulaganjima unutar ovoga prioriteta se rješavaju problemi oko nedovoljne turističke ponude ribarstvenog područja, potiče se smanjenje sezonalnosti i stvara prepoznatljivost područja uz pomoć promocije ribarstvene i pomorske baštine. Indirektno se stvaraju uvjeti za povećanje zaposlenosti te se doprinosi smanjenju depopulacije otočnog stanovništva, davanjem prednosti ulaganjima na lokacijama koje se nalaze na otocima.

PRIORITET	REZULTATI (TARGET)	Ciljana vrijednost	Ostvarena vrijednost 2023
P3 „Razvoj sociokulturalnog sadržaja povezanog s lokalnom baštinom“	Stvorena radna mjesta s obzirom na broj projekata (%)	28,6%	0%
	Stvoreni novi turistički sadržaj s obzirom na broj projekata (%)	28,6%	28,6%
	Udio financiranih projekata za olakšano održavanje ribarskih manifestacija s obzirom na broj projekata (%)	86%	86%

Za Mjeru 3.1. iz Prioriteta 3. LAGUR „Lostura“ je proveo jedan natječaj te je potporu dobilo dva projekta te se za iste očekuje isplata tokom 2024. godine zbog čega nije moguće provjeriti ostvarene vrijednosti u 2023. godini za prvi pokazatelj. Sukladno navedenom, možemo utvrditi da prvi pokazatelj rezultata zasad nije ostvaren, no pretpostavka je da će biti završetkom provedbe LAGUR natječaja za Mjeru 3.1. stoga će se podaci naknadno ažurirati. Drugi pokazatelj rezultata iznosi 28,6% novih turističkih sadržaja s obzirom na broj projekata unutar prioriteta 2, koji se također odnosi na Mjeru 3.1..

Na LAGUR Natječaju za Mjeru 3.2. odabrano je pet projekata stoga udio financiranih projekata za olakšano održavanje ribarskih manifestacija s obzirom na broj projekata iznosi 86%.

5.4. ANALIZA POKAZATELJA UČINAKA

Pokazatelji učinka povezani su sa širim ciljevima LRSR, pa su tako definirani kao npr. povećana potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture, stvorene zdrave navike u prehrani od najranije dobi, promovirana kulturna, ribarstvena, akvakultura i pomorska baština i sl. Pojedini pokazatelji učinaka su brojčano mjerljivi, dok će se drugi vrednovati kvalitativnim metodama, no svi će se moći vrednovati tek provedbom svih projekata što se očekuje tokom 2024. godine stoga će se podaci naknadno ažurirati.

UČINCI NA NIVOU LRSR
Povećan broj radnih mjesta

Zadržana postojeća radna mjesta
Povećana potrošnja proizvoda ribarstva i akvakulture
Povećani prihodi u sektoru ribarstva
Stvoreni novi i poboljšani postojeći kanali prodaje
Stvoreni novi/autohtoni/lokalni proizvodi ribarstva i akvakulture
Stvorene zdrave navike u prehrani od najranije dobi
Povećana turistička ponuda
Smanjena sezonalnost
Promovirana kulturna, ribarstvena, akvakulturna i pomorska baština
Uređen okoliš
Decentralizirane manifestacije
Olakšano bavljenje ribolovnim turizmom
Olakšano održavanje ribarskih manifestacija

U M.1.1. raspisana su ukupno dva natječaja na kojem je odobreno ukupno pet projekata. Obzirom da su četiri od pet projekata završeni tek krajem 2023. godine te još nisu isplaćeni od strane Upravljačkog tijela u ovom trenutku se ne mogu analizirati svi pokazatelji toga će ovi podaci biti ažurirani sukladno provedbi projekata. Međutim, kroz provedbu sveukupno pet odobrenih projekata očekuje se povećanje broja radnih mjesta, zadržana postojeća radna mjesta, povećana potrošnja proizvoda od ribarstva i akvakulture, povećani prihodi u sektoru ribarstva i akvakulture te stvoreni novi i poboljšani postojeći kanali prodaje.

Vezano za M.1.2. raspisano je ukupno jedan natječaj na kojem je odobreno ukupno tri projekta koja su u ovom trenutku završena. Kroz provedbu projekata ostvareno je stvaranje zdravih navika u prehrani od najranije dobi te zadržana postojeća radna mjesta. Odnosno, implementacijom projekata povećati će se broj ribljih obroka u vrtićima čime će se od najranije dobi kod djece poticati svijest o pravilnoj prehrani te nutritivnoj vrijednosti proizvoda ribarstva i akvakulture što dugoročno utječe na zdravlje i stvaranje pravilnih navika. Podjelom kuharica sa zanimljivim i jednostavnim receptima, lako pripremljenim u kućanstvima koji će se podijeliti roditeljima svih polaznika vrtića, povećati će se i njihova svijest o pravilnoj prehrani što će posljedično dovesti do povećanja potrošnje proizvoda ribarstva i akvakulture a samim time i povećanje prihoda u sektoru ribarstva.

U M.2.1. je raspisano ukupno jedan natječaj na kojem je odobren jedan projekt koji u ovom trentku nije u potpunosti isplaćen. Kroz provedbu navedenog projekta se očekuje olakšano bavljenje ribolovnim turizmom, zadržana postojeća radna mjesta, povećan broj radnih mjesta, povećani prihodi u sektoru ribarstva, povećana turistička ponuda, smanjena sezonalnost te promovirana kulturna, ribarstvena, akvakulturna i pomorska baština.

U M.3.2. je raspisano ukupno dva natječaja na kojem je odobreno ukupno 5 projekata te realizirano 6 ribarskih manifestacija. Kroz provedbu navedenih projekata je ostvareno olakšano održavanje ribarskih manifestacija, omogućena je decentralizacija manifestacija, te je promovirana kulturna, ribarstvena, akvakulturna i pomorska baština te je ujedno i povećana turistička ponuda.

U M.3.1. je raspisan jedan natječaj na kojem je odobreno ukupno dva projekta. Obzirom da projekti još nisu isplaćeni od strane Upravljačkog tijela u ovom trenutku se ne mogu analizirati svi pokazatelji toga će ovi podaci biti ažurirani sukladno provedbi projekata. Međutim, kroz provedbu sveukupno dva odobrena projekta očekuje se povećnje turističke ponude, povećan broj stvorenih radnih mjesta te promovirana kulturna, ribarstvena, akvakulturna i pomorska baština obzirom da se projekti odnose na rekonstrukciju i opremanje interpretacijskog centra te opremanje postojećeg izložbenog prostora odnosno odnose se na razvoj novih turističkih sadržaja kako bi se naglasila specifičnost ribarstvenog područja.

5.5. DOPRINOS HORIZONTALNIM CILJEVIMA

Osim dugoročnih strateških ciljeva, LAGUR ima dugoročne horizontalne ciljeve, koji se moraju promicati kroz provedbu u svim projektima implementacije LRSR. Horizontalni ciljevi uključuju: okoliš, zapošljavanje, ravnopravnost spolova, zabranu diskriminacije te smanjenje depopulacije otočnog stanovništva. Doprinos rješavanju horizontalnih pitanja se postigao prilikom definiranja procesa odabira projekata/operacija te kreiranja samih mjera.

Zaštita okoliša

Doprinos horizontalnom pitanju zaštite okoliša postiglo se udovoljavanjem uvjeta da ulaganje nema negativan utjecaj na okoliš i dodjeljivanjem većeg broja bodova u svim mjerama za projekte koje uključuju korištenje energije iz obnovljivih izvora energije, osim u Mjeri 3.2. u kojoj se veći broj bodova dodjeljivao za manifestacije koje se tematski odnose na zaštitu okoliša.

Zapošljavanje

Provedbom projekata u svim mjerama Cilja 1. i Cilja 2. planirano je stvoriti ukupno 6 novih radnih mjesta i zadržati 5 postojećih. Projekti mogu udovoljavati kriteriju prihvatljivosti koji se odnosi na povećanje broja radnih mjera ili zadržavanjem postojećih („*Ulaganje temeljem prihvatljivih aktivnosti rezultira povećanju broja radnih mjesta i/ili zadržavanju postojećih*“). Osim udovoljavanja ovom kriteriju, veći broj bodova se dodjeljivao projektu koji rezultira povećanju broja radnih mjesta.

Svih 8 projekata iz Mjere 3.2. i 1.2. indirektno će rezultirati zadržavanjem postojećih radnih mjesta. Za sve projekte iz M.1.1. , 2.1. i 3.1. se očekuje da će rezultirati stvaranjem i zadržavanjem radnih mjesta.

Depopulacija otočnog stanovništva

Ovo horizontalno pitanje je razmatrano u svim mjerama i dodjeljivanjem većeg broja bodova za ulaganja koji provodi korisnik koji ima sjedište ili prebivalište na otocima.

Od ukupno 15 projekata odobrenih do kraja 2023. godine, 40% projekata odnosi se na ulaganje koje provodi korisnik koji ima sjedište ili prebivalište na otocima.

Ravnopravnost spolova i zabrana diskriminacije

U samom opisu postupka odabira projekta na razini LAGUR-a i prilikom izrade procedura, LAGUR je pisanim putem osigurao ravnopravnost spolova i zabranu diskriminacije po socijalnim, rasnim, etičnim, vjerskim, individualnim, spolnim, jezičnim ili drugim osobinama. Prilikom programiranja mjera uzete su u obzir i ranjive skupine identificirane u analizi stanja područja (zaposlene žene starije od 45 godina i osobe mlađe od 29 godina) te se projektima koji rezultiraju zapošljavanjem ranjivim skupinama dodjeljivao veći broj bodova.

Prilikom obrade svih natječaja osigurala se ravnopravnost spolova i zabrana diskriminacije po socijalnim, rasnim, etičnim, vjerskim, individualnim, spolnim, jezičnim ili drugim osobinama stoga su svi projekti indirektno rezultirati ravnopravnosti spolova i zabrani diskriminacije.

6. ZAKLJUČAK

Lokalna akcijska grupa u ribarstvu (FLAG) „Lostura“ osnovana je 2014. godine kako bi na svom prostoru obuhvata od 5 priobalnih jedinica lokalne samouprave (Biograd na Moru, Pakoštane, Sveti Filip i Jakov, Tkon i Pašman) promicala i razvijala sektor ribarstva te s njim povezane djelatnosti.

Danas FLAG djeluje na području 6 priobalnih jedinica lokalne samouprave (Biograd na Moru, Pakoštane, Sveti Filip i Jakov, Tkon, Pašman i Sukošan) na kojem području će provoditi Lokalnu razvojnu strategiju u ribarstvu LAGUR-a Lostura za razdoblje 2021. – 2027. godine.

Ribarstvo je kroz povijest definiralo smjer razvoja ovog područja te je bilo od egzistencijalne važnosti za lokalno stanovništvo koje se bavi ribarstvom, a s vremenom je postalo sve važnije poticati održiv pristup njegova razvoja. Sa svrhom poticanja razvitka kroz sudjelovanje u projektima vođenima zajednicom te povezujući gospodarski, civilni i javni sektor, FLAG danas djeluje kao nositelj održivog razvoja ribarstva svog područja, brojeći ukupno 16 članova.

FLAG ima za cilj potaknuti članove i stanovništvo da promišljaju i djeluju u svojoj lokalnoj zajednici, educirati ih o važnosti ribarskog sektora i njegovih proizvoda te o potrebnim mjerama za postizanje njegove održivosti. Svojim djelovanjem teži jačanju gospodarstva, održavanju radnih mjesta i dodatnom zapošljavanju, očuvanju prirodnih vrijednosti, a ujedno doprinoseći zaštiti i dodavanju vrijednosti proizvodima ribarstva. FLAG pruža potrebna znanja i informacije za napredak u razvoju ribarskog gospodarstva i lokalne zajednice, a sve u skladu s održivim razvojem ribarstvenog područja.

Namjena Mjere III.2./III.3. Provedba lokalnih strategija razvoja u ribarstvu je potpora održivom razvoju ribarstvenih i akvakulturnih područja kroz lokalni razvoj pod vodstvom zajednice. Korisnici su lokalna zajednica i lokalne akcijske grupe u ribarstvu.

Lokalna razvojna strategija u ribarstvu FLAG-a Lostura 2014.-2020. (dalje u tekstu: LRSR) temeljni je razvojno strateški dokument FLAG-a Lostura putem kojeg se definirao smjer razvoja ribarstvenog područja FLAG-a i s njim povezanih djelatnostima. Naglasak razvoja stavljen je na sinergijsko djelovanje različitih dionika, te se provedbom navedenog dokumenta osigurava ujednačen i održiv razvoj svih aktera ribarstvenog područja FLAG-a. Glavni zadatak i cilj djelovanja je poticanje provedbe Lokalne razvojne strategije u ribarstvu (LRSR), određivanjem prioriteta za razvoj ribarstva, akvakulture, marikulture; promicanjem i provedbom projekata kako bi se ostvarili ciljevi udruge.

Svrha ovog Izvještaja o evaluaciji je predstaviti rezultate provedenog postupka ex – post evaluacije, odnosno evaluacije pri kraju provedbe LRSR i nastavno na rezultate definirati preporuke za provedbu Lokalne razvojne strategije u ribarstvu LAGUR-a Lostura za razdoblje 2021. – 2027. godine.

Evaluacija je postupak donošenja prosudbi o intervencijama u odnosu na njihove rezultate i učinke te potrebe koje se njima nastoje zadovoljiti. Unutar ove ex-post evaluacije nisu bila postavljana evaluacijska pitanja, već se analiziraju kvantitativni podaci.

Glavna zadaća LAGUR-a je pripremanje i provedba natječaja iz LRSR 14.-20. , ali uz glavnu zadaću LAGUR provodi i druge aktivnosti koje se odnose na animaciju i promociju, ali i edukaciju djelatnika. LRSR 14.-20. je temeljni dokument za raspisivanje LAGUR natječaja koji su namijenjeni nositeljima projekta sa područja FLAG-a. Prvotno ukupno odobrena potpora u za raspisivanje natječaja je bila 1.587.000 eura, dok su naknadno odobrena dodatna sredstva za provedbu operacija u okviru odobrene LRSR u iznosu od 314.263,01 eura, a sve uslijed povećanja cijena uslijed inflacije.

LAGUR „Lostura“ je u okviru Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020 objavio ukupno sedam natječaja od kojih je odobreno ukupno petnaest (15) projekata. Od ukupno petnaest (15) odobrenih projekata sedam (7) projekata je u potpunosti isplaćeno, jedan (1) projekt je djelomično isplaćen dok tri (3) projekata trebaju dobiti Odluke o isplati, dva (2) projekta su trenutno u fazi obrade Zahtjeva za isplatu dok se za jedan (1) projekt očekuje podnošenje Zahtjeva za isplatu. Ukupna vrijednost odobrenih projekata nakon provjere Upravljačkog tijela iznosi 1.738.542,16 eura. Korisnicima čiji su projekti u potpunosti dovršeni isplaćeno je 141.173,45 eura dok korisnicima kojima potpora još nije isplaćena očekuje se da će biti isplaćeno 1.597.368,71 euro.

LAGUR „Lostura“ uspješno je implementirao niz inicijativa i projekata usmjerenih na održivi razvoj ribarstvenog područja. Ostvareni su pozitivni učinci na lokalnu ekonomiju i zaposlenost, te LAGUR i dalje planira nastaviti s radom na promociji održivog razvoja i lokalne proizvodnje. Važno za naglasiti je da svi projekti koji su odabrani na LAGUR razini su odobreni i na razini Upravljačkog tijela, što se izravno može povezati sa dobro odrađenim animacijskim, informativnim i savjetodavnim aktivnostima, ali i odličnim financijskim planiranjem, jer niti jedan projekt nije odbijen radi nedostatka sredstava. Također, prethodno navedeno pokazuje da je ulaganje u usavršavanje zaposlenika, uz kontinuitet u radu, bilo jako učinkovito. Dodatno, jako je važno istaknuti da postoji dodana vrijednost CLLD-a koju se ne smije zanemariti, kao što je činjenica da se preko LAGUR-a sredstva potpore ravnomjernije raspoređuju. LAGUR zapošljava osobe na svom području te jača ljudske kapacitete. Pritom je važna podrška JLS-ova te umrežavanje različitih dionika i uključenost cijele zajednice u pripremi i provedbi LRSR.

Kroz ovu ex-post evaluaciju procjenjivala se uspješnost provedbe prijavljenih projekata na LAGUR natječaje, te njihov utjecaj na lokalnu zajednicu.